

Kalveren doen het goed in groeps-iglo

Een goede kalverenopfok is van groot belang voor een modern melkveebedrijf. Het legt de basis voor de melkproductie in latere jaren. Toch blijkt de huisvesting van kalveren op de Nederlandse melkveebedrijven nog te vaak een sluitpost.

Tekst: Eric Pijnappels – Foto's: fabrikanten

Bewezen is dat een frisse, droge en tochtvrije huisvesting een vereiste is voor een goede opfok. Alléén dan kunnen kalveren zonder gezondheidsproblemen opgroeien. Dat kun je bereiken door de kalveren in bestaande en iets aangepaste bedrijfsgebouwen onder te brengen, maar je kunt er ook nieuwbouw, kalverenhutten of -iglo's die buiten staan voor gebruiken. Toch blijkt dat de huisvesting van kalveren in stallen, of dat nu nieuwbouw of bestaand is, niet voldoende aan alle voorwaarden voor een gezonde kalveropfok voldoet. Buitenopfok kan veel problemen voorkomen of verhelpen.

▪ Buitenopfok gezond

Wie voor buitenopfok kiest, denkt wellicht het

eerst aan een individuele iglo. Door de individuele huisvesting is het risico van besmettingen immers het kleinste. Het buiten opfokken van kalveren in individuele iglo's leidt dan ook tot gunstige opfokresultaten. Maar voor grote melkveebedrijven is het voeren, instrooien en uitmesten daarvan een erg grote arbeidsbelasting. Door gebruik te maken van groeps-iglo's kun je daarop winst boeken. Daar komt bij dat het betere klimaat op micro-niveau in zo'n groeps-iglo frisser en droger is en er is minder tocht dan in een grotere stalruimte. Duitse onderzoekers kwamen in 1999 tot de ontdekking dat het huisvesten van kalveren in groeps-iglo's tot betere resultaten leidde dan wanneer die kalveren in een open frontstal opgroeiden. Zo begonnen ze op duidelijk

jongere leeftijd krachtvoer te eten. Ze vraten er ook meer van dan de kalveren in de open frontstal. Gemiddeld 300 gram per dag in de periode dat ze nog melk kregen. Tussen dag 50 en dag 85 groeiden ze ook 10 procent meer. En, niet minder belangrijk, er traden bij de groep van 55 kalveren in de groeps-iglo 20 procent minder longaandoeningen op. De infecties die wel voorkwamen, waren minder ernstig en duurden niet zo lang. Verder is het overzicht over de dieren in zo'n groeps-iglo beter en zijn de kosten van een groeps-iglo beduidend lager dan die van individuele iglo's.

▪ Aandachtspunten

Door groeps-huisvesting toe te passen in de

De groeps-iglo's van Holm&Laue kenmerken zich door een eenvoudige afdekking boven de uitloop.

eerste 10 weken, is een meer diergerichte opfok mogelijk. Voorwaarde is wel dat de kalveren de eerste 5 tot 7 dagen individueel gehuisvest worden. Door ze uit een speenemmer te laten drinken, wennen ze snel aan een speen. Dan is ook duidelijk dat de dieren vrij zijn van een eventuele Coli-besmetting. Wie de dieren eenmaal in een groep houdt, mag geen dieren wisselen tussen de groepen. Daardoor blijft het rustig in de groep waardoor de dieren minder stress hebben en ze zich dus beter ontwikkelen. Een open opfok werkt het beste als de voorkant van de stal ondiep en laag is. Een groeps-iglo, maar ook een ondiepe, lage luifelstal voldoet wat dat betreft prima. De kalveren hebben dan een frisse, droge en tochtvrije ligruimte met een stabiel micro-klimaat, terwijl ze onder ongunstige weersomstandigheden toch een goede schuilplaats hebben. Deze iglo's zijn vaak wit, wat in de zomer zonlicht reflecteert waardoor de lucht in de iglo duidelijk minder opwarmt.

▪ Veel ruimte

Een kalf in een iglo heeft ongeveer 1 m² echte ligruimte nodig. Ze kan echter niet overal in de iglo goed liggen. Bij de opening van de iglo tocht het bijvoorbeeld te vaak. Verder is per dier minimaal 1,5 m² 'buiten'-uitloop nodig. Meer is nog beter. Die grote bewegingsvrijheid in de uitloop is namelijk goed voor de ontwikkeling van de kalveren. Maar er is ook een nadeel aan een buitenuitloop. Bij regenachtig weer wordt ze immers snel vuil. Zeker als er een dik stro-pakket ligt. Daarom is het zowel

voor de hygiëne als het stroverbruik goed om de uitloop te overkappen. Overdekte vreet- en drinkplaatsen zijn noodzakelijk.

Natuurlijk moet de hele ruimte onder de iglo's of opfokstallen verhard zijn. Daardoor slijten de klauwen gelijkmatiger wat een betere klauwgezondheid tot gevolg heeft. Dan is ook een giergoot met een gieropvangputje nodig. Niet alleen vanwege milieutechnische redenen, maar ook voor het snel en gemakkelijk uitmesten is een verharde vloer en de opvang van gier een belangrijke voorwaarde. Dat uitmesten hoeft niet moeilijk te zijn. Je kunt er immers gewoon de voorlader of wiel-lader voor gebruiken. Daarmee kun je ook de iglo verplaatsen en het stro verwijderen. Dat moet zeker een keer per twee of drie weken gebeuren. Tegelijkertijd kan dan de uitloop uitgemest worden. Door de afscheidingshekken slim neer te zetten kunnen de kalveren tijdens het uitmesten van deze ruimtes apart opgesloten worden in de loop- of in de ligruimte.

▪ Drinkautomaat

Als kalveren in grote groepen lopen is een kalverdrinkautomaat goed te gebruiken. Zo'n drinkstation heeft een capaciteit van maximaal 30 kalveren. Bij grotere groepsindelingen van ongeveer 15 kalveren per groep kan dan met een automaat met twee drinkstations volstaan worden. Omdat het apparaat altijd buiten staat, is het wel verstandig een vorstvrij systeem te installeren.

▪ Goedkoop

Hoewel het buiten huisvesten van kalveren betrekkelijk goedkoop is, heb je toch een verharde ondergrond nodig. Dat kost niet veel als je er de bestaande voerplaat of mestplaat voor gebruikt.

Individuele kalverhuisvesting in iglo's vraagt op grote melkveebedrijven veel arbeid. Daar komt nog bij dat het overzicht niet goed genoeg is.

Plaats de iglo altijd met de open zijde naar het noorden. Daardoor is er in het najaar en de winter geen directe regen- en windinslag, en blijft de iglo ook goed droog. In het voorjaar en de zomer is er door deze manier van plaatsen geen rechtstreekse zonne-instraling, waardoor de ligplaatsen en dus de kalveren altijd in de schaduw liggen. Wie een overkapping voor de iglo's zoekt, kan ze ook in of net voor de werktuigenberging neer zetten. Maar zelfs een eenvoudige overkapping met trapezium-dakplaten op een paar eenvoudige liggers is al genoeg om de kalveren te beschutten. De loopruimte blijft dan droog, terwijl de drink- en voerplaatsen beter beschermt zijn. Maar let wel: zorg er altijd voor dat alle zijden open zijn, zodat het effect van open opfok niet verloren gaat. ■

Ing. E. Pijnappels werkt als projectleider Bouw Rundveehouderij bij DLV Bouw, Milieu en Techniek B.V., telefoon (0413) 33 68 00.

Hoe de kalverhuisvesting er ook uit ziet, een shovel, voorlader of kniklader maakt het uitmesten gemakkelijker. De machine moet er dan wel goed bij kunnen.

De kalverhutten van de Duitse leverancier Urban.